

EL LÍBAN: PAÍS DE LA MORT

Quan bona part del contingent dels Marines d'Estats Units (EUA) han abandonat Beirut junt amb les forces italianes i sols resten les forces franceses, de la "Força multinacional de Pau" que arribà a Beirut el passat juny, el president libanès Amín Gemayel està acorralat al palau presidencial per les milícies druses, i les xiïtes d'Amal.

La situació i el futur del país són ben confosos. Les notícies que rebem, majoritàriament per la televisió, i també la dels diaris si no se'n fa un seguiment exhaustiu, donen idees sovint ben allunyades de la realitat. Les contínues notícies d'enfrontaments, de represàlies, de morts que no es compten un per un, ni tan sols a dotzenes, sinó a centenars i a milers; la quantitat de grups participants en el litigi (milicians cristians falangistes, exèrcit libanès, forces israelites, drusos, xiïtes, sunnites, l'exèrcit sirià, palestins de l'OAP i la Força Multinacional de Pau fins al moment), donen la idea de que el Líban és una història de moros i cristians enfrontats per motius de fanatisme religiós. La idea d'una guerra civil que sorgeix de la desigualtat social i que és utilitzada per interessos internacionals, és més lluny de la mentalitat del carrer.

Després de vuit anys de guerra (començà el 1975 i des de llavors hi ha hagut etapes de més o menys estabilització) el Líban és avui a un pas de l'escisió.

L'ESTAT LIBANÈS

El Líban, també anomenat "país dels Cedres" obté la independència el 1944, havent estat fins al moment un protectorat francès. S'hi instaura un règim polític de república parlamentària mitjançant el "pacte nacional" de 1943, promogut per França. Aquest pacte reserva gran part del poder per a la comunitat maronita (cristiana), històrica aliada dels francesos. El "pacte nacional" estableix que el president de la república i el cap de l'exèrcit sigui cristià maronita, mentre la presidència del Consell de ministres queda reservada per a un sunnita (musulmà) i la presidència de la càmera de representants per a un xiïta (també musulmà). Així també queda establert un nombre inmutable i majoritari de diputats cristians al parlament. Amb aquest règim polític pren el càrrec de president de la república el maronita pro-occidental Camille Chamoun, cap del Partit Nacional Liberal. La distribució de càrrecs segons confessionalitats, pot donar la idea que les divisions del país són simplement confes-

sionals, quan en realitat el què en aquests moments té més la divisió socio-econòmica que molt sovint coincideix amb la confessional

El Líban té la riquesa al centre, zona on viuen majoritàriament els cristians (maronites, armenis, catòlics, greco-ortodoxes) i la perifèria, pobre, és la zona habitada bàsicament pels musulmans (xiïtes i sunnites) que a més suposa les dues terceres parts de la població libanesa.

ELS FALANGISTES I L'IMPOSICIÓ DEL SEU PODER

La confrontació libanesa no és però solament una qüestió de "moros i cristians" com a blocs, sinó que dins de cadascuna de les dues grans confessionalitats hi ha diferents opcions polítiques.

La població cristiana és majoritàriament maronita, comunitat que des de la independència ha tingut el poder. Dins la comunitat maronita hi ha el Partit Liberal de l'ex-president Camille Chamoun i el Partit Falangista (Kataeb) que encapçalat pel pare del

clan dels Gemayel, Pierre Gemayel, ha esdevingut el què en podríem dir el partit de l'estat a part de la comunitat maronita hi ha les comunitats Armènia i greco-ortodoxa de tendències més lliberals. Aquests tres grups junt amb alguns musulmans tradicionalistes (bàsicament sunnites) formen el Front Libanès.

Pel què fa als musulmans, excepte els sunnites abans esmentats que col·laboren amb el règim, totes les comunitats estan agrupades dins el Front de Salvació Nacional que està constituït pel Partit Socialista Progressista de Walid Jumblat (drusos), els milicians d'Amal (xiïtes), el Partit Popular Siri, i també alguns cristians hostils a la política falangista, bàsicament els maronites del nord del país. De tot aquest grup no tots són particularment pro-siris, sinó que la seva aliança amb Damasc és conjuntural.

El procés que ha portat al domini total de l'estat per part del Partit Falangista s'ha basat en l'agrupament de totes les forces cristianes en el Front Libanès on qui dirigeix l'orquestra és el partit Kataeb. Per aconseguir-ho el Kataeb desencadena una campanya ideològica que identifica el fet d'ésser libanès amb l'afiliació a aquest partit, i assassinant als milicians del Partit Liberal de Camille Chamoun contraris a un domini falangista en el Front Libanès.

Un cop aconseguit el lideratge de la comunitat cristiana amb amb l'excepció dels maronites del nord del Líban encapçalats per Soleiman Frangié i Rachid Karamé i del liberal Raymond Eddé, es desencadenarà un procés salvatge, amb Bechir Gemayel com a cap d'estat, de falangització de l'aparell d'estat libanès.

Ja des del 1973 havia començat un procés a l'exèrcit que porta als càrrecs de decisió a falangistes. Els militars considerats indesitjables són obligats a dimitir; molts d'ells són musulmans. Molts milicians del Kataeb s'incorporen a l'exèrcit Libanès amb cursos ràpids de formació d'oficials. A més els milicians del partit Kataeb tenen un poder tan gran, que a moments ningú sap on s'acaba aquest i on comença l'estat libanès. Com exemples d'això es pot dir que les milícies del partit falangista tenen, en els llocs controlats pels cristians, més poder que l'exèrcit regular. O bé que els centres de decisió s'han desplaçat del consell de ministres al president, el seu conseller per assumptes de seguretat i el ministre d'assumptes exteriors, que prèvia consulta a la reunió dels dimercres del buró polític falangista, com si es tractés d'un òrgan oficial, deixant el Consell con un òrgan decoratiu. La constitucionalitat del règim que preveu ministres de les diverses confessionalitats, es conserva amb l'utilització d'individus amb poc poder de decisió que són marginals dins la comunitat que representen, com el sunnita Chafic Wazzan.

Un altre exemple és el control de la informació. La informació de l'Agència Nacional d'Informació, controlada per una personalitat pròxima a les milícies, es nodreix de les informacions de les dues agències de premsa controlades pels falangistes.

A més s'intenta que els òrgans de decisió de les institucions de l'estat com per exemple la universitat, es traspassin al Beirut Est, zona falangista (anomenada per alguns "ghetto falangista"). Quan no s'aconsegueix s'a-